

In de rubriek 'Arnhem voor Eeuwig' beschrijft Peter Bloemendaal, oud-journalist van de *Arnhemsche Courant*, aan de hand van oude foto's het leven in Arnhem in vroeger dagen. Vandaag: het Sonsbeek Paviljoen.

▲ De Theeschenkerij met overdekt terras in 1900.

FOTO PRIVÉ-COLLECTIE PATRICK VAN DIJK

Van tuinmanshuisje via Sonsbeek Paviljoen tot Chinees restaurant

De wat oudere Arnhemmers kennen het huidige Sonsbeek Paviljoen in Park Sonsbeek nog wel als De Theepit, waar elk weekend feesten en dansvonden werden gehouden. Het gebouw, waar alweer sinds 1988 een Chinees restaurant in zit, is veel ouder dan je zou denken.

Het oorspronkelijke gebouwtje stamt al uit 1800 of mogelijk zelfs iets eerder. Het werd gebouwd als buitenhuisje door ene Sebastiaan Cornelis Nederburgh, naar een ontwerp van Roelof Viervant (1752-1801), telg uit de bekende Arnhemse architectenfamilie. Nederburgh vertrok er in 1808 en het huisje werd in gebruik genomen als tuinmanshuisje. De eerste tuinman heette Th. de Smeth. Hij was belast met het groenonderhoud rondom de in 1744 gebouwde villa Huize Sonsbeek, die toen door Adriana van Bayen werd bewoond.

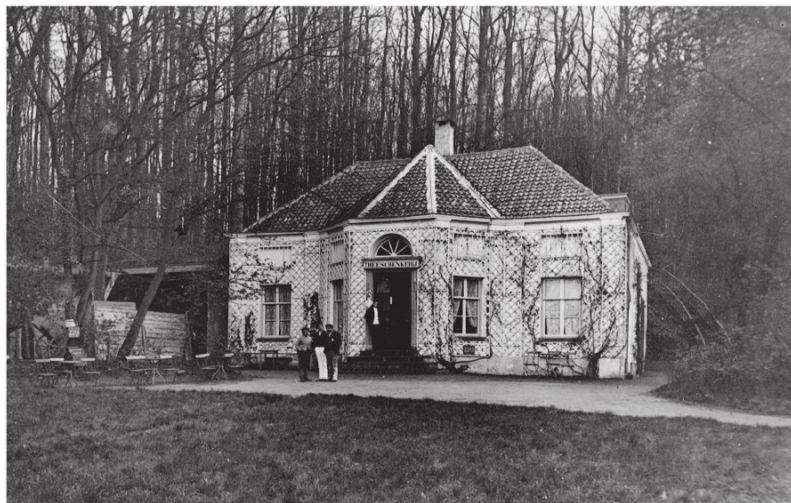
In 1821 kocht de familie Van Heeckeren stukken landgoed ten noorden van de stad, waaronder het Sonsbeek-gebied en de villa. Het tuinmanshuisje kwam daarmee ook in bezit van die welgestelde familie. Het werd vanaf dat moment gebruikt als luxe paviljoen door de bewoners van Huize Sonsbeek (de latere Witte Villa).

In 1899 verkocht baron Van Heeckeren zijn buitenplaats Sonsbeek, inmiddels omgetoverd tot het park dat we kennen, aan de gemeente Arnhem. De baron kon het kostbare onderhoud van het park niet langer opbrengen. Ook het kleine paviljoen kwam in handen van de gemeente.

Direct in 1899 kwam de Theeschenkerij erin. Al vrij direct na de opening werd rechts van het oude pandje een groot overdekt terras gebouwd dat snel in populariteit toenam. Het terras zat vooral in de weekends stevast vol met boordevol genietende, vooral beter gesitueerde Arnhemmers.

In de jaren 30 werd het overdekte terras beglaasd. De naam Theeschenkerij bleef bestaan tot 1938. Toen werd de naam bij wisseling van exploitant veranderd in het ons bekender in de oren klinkende Sonsbeek Paviljoen. Ook onder die nieuwe naam bleef het terras bekend, ook in de rest van het land.

Het populaire NS-blad *Tussen de Rails* besteedde er bijvoorbeeld in 1953 uitgebreid aandacht aan, wat de bezoekersaantallen nog verder deed stijgen. Midden jaren 80 ging de uitspanning op slot. In 1988 kwam het huidige Chinese restaurant erin.

▲ De eerste versie van de Theeschenkerij in 1899, het jaar waarin Park Sonsbeek werd verkocht. FOTO GELDERS ARCHIEF 1501-04-14161